

# DE POSTRIJDER

## DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.  
Een blad afzonderlijk, 20 centiemen.  
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.  
De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 11 SEPTEMBER.

### DE GOUVERNEUR,

Aan de III. Arrondissements Kommissarissen, aan de Gemeentebesturen, aan de Overheden, aan de III. Ambtenaars en aan al de inwoners der Provincie.

### Mijnheeren,

Z. M. de Koning Leopold II. M. de Koninko Maria Henrica komen hunne blijde inkomst in Limburg te doen.

De III. Burgemeesters en Schepenen hebben zich gehaast aan de inwoners der steden, de gevoelens van dankbaarheid mede te deelen, waarmede III. MM. doordrongen zijn voor de hartroerende blijken van liefde, eerbied en trouw die Zij bij iedereen schreep op ons grondgebied ontvangen hebben.

Ik kom insgelijks op 's Konings bevelen, U burgers aller standen van geheel de Provincie. U overheden en ambtenaars van allen rang, de zelfde gevoelens uitdrukken.

Aan de openbare orde, aan den glans onzer feesten heeft niets ontbroken; niets in onze plechtigheden, zoo schoon is hare vaderlandsminnende grootsheid, zoo zoet door hare algemeene gulhartigheid, komen tegenwerken. De goederieren Hemel heeft drukkende rampspoelen opgechoest, en met de zon der schoonste dagen de luisterrijke en reeparige beoogingen, uwer vreugde, uwer verkleefdheid, doen bestralen.

Ik ben overtuigd dat er geen gemeente is, geen gehucht hoe klein of hoe afgelegen het zij, waaruit niet een gedeelte der bevolking zich naar St. Truiden, Hasselt, Burg Leopold, Tongeren en naar den geheelen Koninklijken optocht heeft begeven om onze beminde Vorsten toe te juichen, en Ze te leren kennen.

Heden is u, het Staats Opperhoofd, onze Heer en Koning, en Hoogstdezelfs Koninklijken Gemalin wel bekend. Gij hebt, Mijnheeren, kunnen zelfs beseffen de uitstekende hoedanigheden van het Koninklijk Paar, die volmaakte kennis onzer noodwendigheden, dat vol en overtuigd vertrouwen in de toekomst, die verhevene, juiste grondige inzichten, eindelijk de goedheid en de bevalligheid die op alle stappen en in alle woorden van onzen Koning en onze Konigin uitblinken.

Ik zal, Mijnheeren, alhier slechts bijvoegen de hartelijke betuiging van erkenning welke den genen bezielt, die nu de eer heeft het woord te voeren in naam van III. MM.

Hasselt, den 6 september 1866.

De Gouverneur

Graaf T'SERCLAES.

Tongres, le 8 septembre 1866.

### Aux habitants de Tongres!

### Mes chers concitoyens,

Vous avez contribué chacun dans la mesure de vos moyens à rendre notre ville digne des hôtés illustres qui nous faisaient l'honneur d'assister à l'inauguration de la statue d'Ambiorix.

Vous avez prouvé que la spontanéité seule engendre l'enthousiasme. Partout et sans interruption, pendant le séjour de LL. MM. parmi nous, ont éclaté avec un élan indescriptible ces acclamations patriotiques, ces sentiments imprégnés d'amour et de respect qu'il est impossible de feindre et auxquels n'est trompant guère ceux qui en sont l'objet. Aussi LL. MM. ont-elles itérativement recommandé à votre bourgmestre d'être leur interprète auprès de vous, de vous remercier en leur nom de votre chaleureuse réception et de vous dire qu'Elles emportaient un très-bon souvenir de notre antique cité.

Je ne puis mieux finir mon honorable tâche qu'en répétant ce cri patriotique : Vive le Roi! Vive la Reine! Vive la Famille Royale!

LE BOURGEMESTRE,

J. JAMINÉ.

Men leest in de ministeriele dagbladen :

« M. de dokter Jourdan heeft een voorbeeld gegeven, welk ongetwijfeld, navolgers zal vinden. Die ieverige minnaar der wetenschap heeft het bestuur der vrije Hoogeschool van Brussel in staat gesteld om vier beurzen te stichten, ieder van 265 fr., ten voordeele der leerlingen van de faculteit van wijsbegeerte en letteren. De universiteit van Brussel zal aan die beurzen, zoo men zegt, den naam geven van den edelmoedigen man aan wien men dezelve verschuldigd is. »

Wij vinden het heel natuurlijk dat M. Jourdan, naar het voorbeeld van M. Verhaegen, de onderwijsinstellingen begunstigt aan welke hij den voorkeur geeft; die edelmoedigheden zijn grondwettelijk en zeer eerbiedwaardig. Maar wij begrijpen niet hoe die zelfde mannen, welke studie-beurzen voor de hoogeschool van Brussel willen stichten, niet toelaten dat men er voor de hoogeschool van Leuven opzichte.

Indien het geld van MM. Verhaegen en Jourdan, gebruikt werd ten voordeele van katholieke studenten in een katholieke school- onder voorwendsel de vrijheid van onderwijs te beschermen, wat zouden de liberalen te werk gaan, en roepen dat dit onrechtvaardig, tiranniek is, — en zij zouden gelijk hebben; maar dan moeten zij ook het gedrag der katholieken goedkeuren welke zich beklagen hun geld te zien in beslag nemen ten voordeele van liberale studenten en liberale scholen.

Dit zou logiek en rechtzinnig zijn; doch logiek en rechtzinnigheid moet men bij de liberalen niet zoeken.

### Volkboekje over den cholera.

DOOR DOKTOOR HAUBEN.

Wij hebben reeds dit werkje aangeprezen door iedereen te lezen in dezen tijd van cholera. Bevoegde mannen hebben hun oordeel ook gegeven over het Volkboekje en wij deelen volgerne de vertaling mede van hetgeen de geleerde opstellers van de *Art médicaler* over beschreven hebben :

Wij hebben daar zoo even een boekken gelezen in 't nederduitsch opgesteld door dokter *Hauben* en handelende over den cholera. Wij kunnen onzen ambgenoot niet genoeg dank wenschen over zijn gansch menschlievende onderoening. Van dit slag vindt men een oneindig aantal werkskens in 't fransch, overigens zeer belangrijk maar alle min of meer onverstaanbaar voor wie de kunstwoorden vreemd zijn. In 's nederduitsch kennen wij geen schrift van dien aard; dokter *Hauben* vult die leemte aan en leert aan de nederduitschspreekende bevolking, met het fransch niet bekend, den oorsprong, de oorzaken, behoed- en geneesmiddelen van deze schrikkelijke ziekte. Met het uiterste genoege merkt men van het eerste blad af dat de schrijver, enkel het nuttige beoogende voor zoveel het hem mogelijk is alle geleerdheid of letterkunde in de schaduw stelt om praktisch te wesen, iets wat zeer moeilijk, doch onontbeerlijk is als men de wetenschap wil in 't bereik stellen van iedereen.

Ofschoon hij wijze geneeskundige middelen en onfeilbare behoudende maatregelen aanduidt greift de schrijver nootans niet toe aan die duizenden speciefiken die in tijd van smettelijke ziekte malkander het gebied hetwisten, maar hij vraagt de onmiddellijke tussenkomst van den geneesheer.

Dokter *Hauben* bewijst bijna op eene onwederlegbare wijze dat het noodlottig vergift van den cholera in de uitgeworpene stoffen berust en, van dit gezichtspunt uitgaande, geeft hij voorbehoedingsmiddelen door het openbaar bestuur en door iedereen in 't bijzonder aan te wenden; dit alles met eene volle kennis der levenswijze en behoefte onzer vlaamsche bevolking.

Iets wat ons bovenal getroffen heeft bij het lezen van dit volksboekje, is de vertaling der kunstwoorden welke, zoo als het scheen, alle overzetting onmogelijk maakte. Bij den schrijver wordt men die moeilijkheid niet gewaar.

M. *Hauben* is, gelijk wij meenen, de eerste onder de geneeskundigen van België welke zich in eene bondige, voor iedereen verstaanbare, zuivere en soms beeldrijke taal bevestigd heeft voorkomende of heelende middelen tijdens den cholera voor te schrijven. Daarom wenschen wij nog eens onzen collega geluk en durven wij zijn geschrift aanprijzen bij de nederduitsche bevolking van België en Holland.

Het volksboekje is te koop voor 30 centiemen bij M. Collée te Tongeren.

### Brief van een Oostenrijksch officier.

Wij lezen in eene correspondentie der *Indépendance* :

« Een hoofdofficier van het Oostenrijksche legioen, rechtstreeks uit Mexico aangekomen, brengt van daar berichten mede, die zeer weinig geruststellend luiden. »

« Al wat hij verhaalt, bevestigt de meening, die hier algemeen heerscht, dat keizer Maximiliaan zich niet op den troon zal kunnen handhaven. De nood, waarin de Mexikaanische schatkist zich bevindt, gaat alles te boven wat men zich daarvan kan voorstellen. »

« De keizer kan zelfs zijne landgenooten, de officieren en manschappen van het Oostenrijksche legioen, niet betalen; hij steurt hun van tijd tot tijd sommen uit zijne persoonlijke middelen, maar aan geregeldde uitbetaling van de soldijen is niet te denken. »

« Men begrijpt, dat de gehechtheid der geregelde troepen aan den nieuwen soeverein verloren gaat. Zocher een voorbeeld onder duizend : Te Matamoros bevonden zich 1500 man van het oostenrijksche legioen met 2000 man Mexikaanische troepen tegenover een 1000tal vrijwilligers, die zich bij de volgelingen van Juarez hadden gevoegd. »

De oostenrijkers handelden met goed gevolg tegen de Amerikanen en waren op het punt hen met het kanon uiteen te jagen, toen de troepen van het keizerlijk-mexikaanische leger zich plotseling tegen hen keerden en, ten tusschen twee vuuren insluitende, bijna allen om het leven brachten. De regeringloosheid is volslagen en het gezag van keizer Maximiliaan wordt niet meer erkend. »

« Te Puebla schreeuwen de rondventers publiek en op straat de proklamatie van Juarez en die van Santa Anna uit en ieder koopt vrijlijk die, welke hem het meest aanstaat, gelijk de parijzenaar zijn dagblad koopt. Het is onmogelijk, dat dergelijke toestand kan voortduren. »

M. Degarnier rector van het begijnhof te Tongeren is pastoor benoemd te Overrepen.

— In 1832, op eene bevolking van minder dan 100.000 zielen, maande de cholera te Brussel omtrent 500 personen weg; in 1849, op eene bevolking van 130.000 man werden door die ziekte 1000 personen ten grave geslept. In 1855 sterven er nog 291 op 140,900 zielen; in 1856, 209 op 152.828.

Maar in 1866, op 189,337 zielen, heeft die vreeslijke ziekte, op drie maanden en half tijds meer dan 2000 personen gedood.

Het is natuurlijk dat de voorsteden van Brussel niet in deze cijfers begrepen zijn, en men weet dat, telkens dat de plaag ons komt overvallen, de omtrek van Brussel er een midden tol aan betaalt.

— Vervolg. Negen martelaren. — De courtyer van China, welke woensdag te Parijs is aangekomen, heeft eene smertelijke tijd medegebracht. Negen fransche zendingen, waarvan twee bisschoppen, zijn in Corea gemartiseerd.

Den 8 maart, werd n ter dood gebracht Mgr. S. F. Berneux, bisschop van Gapse, oorspronkelijk van het diocees van Mans; de eerw. heeren : L. B. Beaulieu, van Bourdeaux; P. H. Dorie, van Luçon; L. M. Ranfer Brantonniers van St. Dijn.

Werden den 11 maart gehalsrecht : de eerw. heeren C. A. Pourthué, van Abby; M. A. Petit-Nicolas, van St. Dié.

Den 30 maart werden nog gemartiseerd : Mgr. Davelny, bisschop in partibus van Arcens geboren in het bisdom van Amiens, en de eerw. heeren P. Aumaire, Angoulême, en M. L. Hain, van Langres.

— Het lijnwaad van den goeden herder. — Wij ontleenen de volgende fraaije aankleed aan een der dagbladen van Parijs : « De welgeplaatste liefdadigheid begint door de armen. »

« 't is wel niet juist de teks van een gekend spreekwoord; maar 't is toch zoo dat een uitmuntend buitenpastoor, uit de omstreken van Parijs, het begrijpt. De brave man zou troosteloos zijn in geval wij zoo onbescheiden waren hem te noemen, of zijnen naam slechts aan te duiden door de eerste letter. »

« Juist daarom zullen wij hem de abt Niemand heeten. »

« Nu, de abt Niemand deelt aan de armen alles uit wat hij bezit. Hij ontbloot zich zelve, en weigert zich onmedoogend het noodzakelijke, in de hoop van anderen niet overvloed te kunnen bedelen. »

« Hij zorgt zelve voor zijn huishouden en maakt datgene zelve gereed wat hij zijne ruizen geliefte te noemen, ten einde de huer uit te sparen van eene meid. »

« 't is de dorpszuster, eene vrouw zoo goed, zoo braaf en zoo medelijdend als hij, die zijne gardedoep en zijn lijnwaad verzorgt! »

« Verscheidene keeren had zij reeds de noodige som gesécht om zijn lijnwaad, welk bijna dood versle en was, te vernieuwen. Haar geduld liep op 't laatste ten einde en, gedwongen door de noodzakelijkheid, vaderde zij op zekeren dag den abt Niemand met een diep outroerd gelaat, en verhalde hem de smartelijke geschiedenis van eenen grijsaard, die geen lakens of gene hemdems meer bezat tegen den aanstaanden winter. »

« — Heelaa! de ongelukkige, hoe zeer beklag ik hem, riep de goede herder uit; hij bezit dus gene hulpmiddelen? »

« — Dat wel juist met; maar het weinige dat hij bezit wordt door hem gebruikt aan hetgene hij ene schuld van eer noemt, en er blijft niets overig voor hem. »

« — Dat is heel wel gedaan, hoeverl zou er noodig zijn om te koopen wat hem ontbreekt? »

« — Een hondert franken, mijnheer de abt. »

« — Ik heb ze juist nog ter zijde liggen, en ga ze u ter hand stellen. »

« De goede zuster aanveerde de som, en ging lijnwaad aankopen voor den abt Niemand. »

« Een leeuwenjager van Marsilié, M. Pertuiset, heeft eene nieuwe soort van outplof-bare kogels uitgevonden, die zonder gevaar vervoerd kunnen worden, en zulk eene vervoestende werking uitoefenen dat een gewoone kogel met de kracht van eene uit een kanon afgeschoten bom gelijk staat. »

« De *Norddeutsche Allg. Zeit.* meldt dat de gouverneur der vesting Elm, graaf Willem van Wurtemberg, de portretten van den koning van Prusen en graaf Bismarck gebruikt als schijven voor zijne oefeningen in het pistool-schieten. Personen, verdacht van sympathie voor Prusen te koesteren, zijn buiten de vesting gezet. »

« PARISISCHE ZERLUKHEID. — De prins Lowhows bezit op zijne landgoederen in Bohemen zuiverbloedige mermschappen, die heiden, uit hoofde van derzelder schaarsheid, buiten prijs zijn. De koning van Prusen is zooulang getrouwen geworden door de schoonheid dezer dieren, dat hij ze onmiddelijk voor zijne eigene schaaftallen heeft verhuurd, zonder zelfs de minste goederdijf aan zijnen wetligen bezitter. »

« De generaal X., zeer hoogerplaatst prussische ambtenaar, had zijnen Vorst verzegeld op het kasteel van Nikolburg, dat zoo men weet, aan gravin Van Measlof, echtgenote des ministers van buitenlandse zaken van Oostenrijk, toebehoort. Generaal X. heeft in de stallen van dit kasteel de twee schoonste paarden gekozen, en ze voor zijnen bijzonderen dienst na Berlijn medegevoerd, zonder daartoe iemand verlot te vragen! »

### Frankrijk.

« De *Moniteur du soir* van den 6 september kondigt de onderstaande bemerkingen af betreffende den huidige politisch toestand der hollandsche provincie Limburg. »

« Op den oogenblik toen de vijandelijkheden in Deutschland zijn ontbroken, heeft het kabinet van den Haag door zijn vertegenwoordiger op den Rijksdag te Frankfurt, doen verklaren dat het geheel en al vreemd aan den oorlog wilde blijven, en in Limburg heeft gene de minste mobilisatie van troepen plaats gehad. »

« Reeds sedert verscheidene jaren, hebben de ministeren in Nederland getracht, langs den vriendschappelijken weg, de losmaking van Limburg van den doitschen bond te bewerken, te meer deswijl een deel der provincie, even als van Luxemburg, bij België aangehecht is geworden. »

« In eene onlangsgehouden zitting der hollandsche Statenkamer, heeft de minister der buitenlandse zaken zijne politisch denkwijze op dat punt uitgedrukt. Reeds in de maand juni dezes jaars, heeft de Nederlandsche regering met dankbaarheids kennisgevoel ontvange van de schikkingen van het prussische reformontwerp, uit welks kracht Limburg moet ophouden deel te maken van het nieuw ingerichte doitsche grondgebied. Te zelfder tijd stelde hij met genoegen vast, dat Oostenrijk en de verbondene Staten van Zuid-Deutschland er zich niet tegen verzetteden dat Limburg buiten den oorlog bleef welken zij voerden uit naam van den Doitschen bond. »

« Zulks heeft plaats gehad, en in feite bestaat er thans geen bond meer tusschen Limburg en Deutschland. Graaf Van Zuijlen heeft zijne ophelderingen besloten met de mededeeling dat er reeds onderhandelingen waren geopend om een nieuwen staat van zaken te doen aanvaren in het international recht. »